

Samrådsunderlag

Inför ansökan om miljötillstånd
för ökad djurhållning
och gårdsbaserad biogasproduktion
på Äspetorps gård i Stjärnhov
Gnesta kommun, Södermanland

Innehåll

SAMMANFATTNING	- 3 -
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	- 4 -
GENOMFÖRANDE AV SAMRÅD	- 4 -
BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN	- 5 -
Nuvarande verksamhet - djurhållningen	- 5 -
Verksamheten efter planerad förändring - djurhållningen	- 6 -
Nuvarande verksamhet – biogasanläggningen	- 6 -
Verksamheten efter tillstånd – biogasanläggningen.....	- 6 -
GÖDSELHANTERING	- 7 -
Lagringsbehov och spridningsareal.....	- 7 -
Spridningsteknik.....	- 7 -
Spridningsplanering	- 7 -
OMRÅDESBESKRIVNING	- 8 -
Lokalisering.....	- 8 -
Lokaliseringsalternativ	- 8 -
FÖRUTSEDD MILJÖPÅVERKAN	- 9 -
Miljöpåverkan djurhållningen	- 9 -
Utsläpp till luft	- 9 -
Buller	- 9 -
Lukt	- 10 -
Utsläpp till vatten	- 10 -
Energiförbrukning	- 10 -
Avfall.....	- 11 -
Transporter	- 11 -
Miljöpåverkan biogasanläggningen	- 11 -
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	- 12 -
Kontroll av verksamheten	- 12 -
Förebyggande av olyckor och haverier	- 12 -
NOLLALTERNATIV	- 13 -
ÖVRIG INFORMATION	- 13 -
TIDSPLAN	- 13 -
SYNPUNKTER	- 14 -
UNDERSKRIFTER	- 14 -
BILAGOR	- 14 -

SAMMANFATTNING

Per Andersson och Paula Pönniäinen på Äspetorps gård i Stjärnhov avser att våren 2024 lämna in ansökan om utökning av djurhållning samt tillstånd för biogas enligt 6 och 9 kap. i Miljöbalken. På gården bedrivs mjölkproduktion.

Ansökan gäller en **ändring i befintligt tillstånd** för djurhållning samt ett **nytt B-tillstånd** för befintlig biogasanläggning byggd och igångkörd 2023. Biogasanläggningen är en gårdsanläggning och finns på samma fastighet som djurhållningen.

Samråd ska genomföras med Länsstyrelsen, Gnesta kommun samt Sörmlandskustens Räddningstjänst. Utökat samråd ska diskuteras samt vad som ska tas med i miljökonsekvensbeskrivningen.

Ändringen i befintligt tillstånd för blir för ytterligare 43 djurenheter, från 445 till 488 djurenheter eller knappt 10 %. Ökningen beror på att ett nytt och större ungdjursstall ska byggas samt att befintliga djurstallar ska byggas om för fler kor.

Nytt tillstånd för biogasanläggningen ansöks eftersom anläggningen konstaterats producera mer gas dvs energi än vad rådgivarna beräknat. Årsproduktionen beräknas bli 3,7 GWh per år istället för 2,8 MWh.

Anmälan av biogas-anläggningen har gjorts till Gnesta kommun. Biogasanläggningen har tillstånd enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och tillsynsmyndighet är Sörmlandskustens Räddningstjänst.

Miljöpåverkan från djurhållningen förväntas inte förändras nämnvärt jämfört med dagens verksamhet. Huvudsaklig negativ miljöpåverkan är som tidigare utsläpp till luft, buller, lukt från djur och gödsel samt transporter. Tillstånd för djurhållningen finns sedan 2022.

Miljöpåverkan från biogas-anläggningen förväntas bli i huvudsak positiv. Rötning sker endast av djurens gödsel och metangasen förädlas till el, värme och biogödsel.

Förebyggande åtgärder är bland annat regelbundna kontroller från myndigheter och oberoende revisionsorgan. Riskanalys är genomförd och egenkontroll finns.

En gemensam ansökan om utökad djurhållning och tillstånd för biogas-anläggningen kommer att göras. Detta eftersom djurhållningen och biogasanläggningen hänger tätt ihop och sker på samma fastighet med samma verksamhetsutövare.

Tidsplanen är att ansökan med miljökonsekvensbeskrivning ska bli inlämnad i april 2024.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Företag	Äspetorp Mjolk enkelt bolag
Sökande:	Per Andersson och Paula Pönniäinen
Personnummer:	670324-1650 (Per) 640921-1742 (Paula)
Adress:	Äspetorp Oppgården 1, 646 96 Stjärnhov
Tel:	070 – 538 1938 (Per) 070 – 231 6147 (Paula)
E-post	paula@aspetorp.se , per@aspetorp.se
Hemsida:	www.aspetorp.se
Org.nr:	919000-6917 (Enkla bolaget)
Moms.nr:	662009-0446
Produktion:	Mjolkproduktion samt uppfödning av nötkreatur av mjölkras
Fastighetsbeteckning:	Gnesta Äspetorp 1:17
Fastighetsägare:	Per Andersson
Församling:	Gryt
Kommun:	Gnesta
Län:	Södermanland
Verksamhetskod SNI:	01410
Gällande miljöbeslut:	Länsstyrelsen i Uppsala lön Diariennr 551-2714-2021 samt Dom nr M 1015-22 Nacka Tingsrätt (<i>Bilaga 1 och 2</i>)
Gällande beslut LBE:	Sörmlandskustens Räddningstjänst Diariennr 2023-000254

GENOMFÖRANDE AV SAMRÅD

Ett samråd kommer att hållas 9 februari 2024 med Länsstyrelsen i Södermanlands län, Miljöenheten i Gnesta kommun samt Sörmlandskustens Räddningstjänst. Verksamhetsutövarna kallar till samrådet och bifogar samrådsunderlaget samt protokollför mötet.

Samrådsunderlaget kommer efter mötet publiceras på hemsidan www.aspetorp.se.

Nuvarande verksamhet har enligt miljöbalken en betydande miljöpåverkan och därför bedöms att undersökningssamråd inte behöver göras. Samrådet blir därför ett avgränsningssamråd.

Ett utökat samråd med andra intressenter ska diskuteras på avgränsningssamrådet. Sökanden anser att samråd med närboende ska ske genom information på hemsida samt annons i lokalpress.

Förslag till dagordning på samrådet:

- Hur och i vilken omfattning bör utökat samråd ske?
- Vad bör tas upp i miljökonsekvensbeskrivningen utöver det som står i samrådsunderlaget?

- Verksamhetsutövarna avser göra en ansökan för både djurhållningen och biogasanläggningen, diskussion och synpunkter på detta.
- Övriga frågor.

BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Nuvarande verksamhet - djurhållningen

På Äspetorps gård bedrivs mjölkproduktion med ca 360 kor och 280 rekryteringskvigor. Mjölken levereras till Grådö Mejeri i Hedemora och produktionen är ca 3,6 milj liter per år, 10 000 per ko.

Antalet slaktdjur (kor + utslagskvigor) är ca 100 per år. Slaktdjuren levereras till HK Scan. Alla tjurkalvar säljs till liv vid ca 1 månads ålder till en specialiserad ungnötssuppfödare.

Mjölkkorna inryms i en lösdriфтsladugård som byggts till i omgångar och djurantalet har utökats 2012, 2016 samt 2021. Mjölkning sker med 7 mjölkkningsrobotar i fri kotrafik.

Rekryteringskvigorerna finns i en nybyggd förlängd del av ladugården som byggdes 2019. I den gamla koladugården finns plats för småkalvar och djur som är i karantän eller behöver särskild tillsyn. Gödsel från alla ladugårdarna utom kalvar upp till 6 månader är anslutna till flytgödselanläggning. All gödsel rötas i biogasanläggning sedan september 2023, även fastgödseln och foderspill/foderrester.

Alla djur får fullfoder i fri tillgång och mjölkkorna fodras även i robotarna. Allt kraftfoder köps in och är värmebehandlad och förvaras i täta fodersilos utanför ladugården. Grovfoder produceras på egen och arrenderas mark och skördas med hack och vagnar. Ensilaget lagras i 7 plansilos eller som rundbalar.

Växtodlingen består av vallodling samt insådd i vårsäd eller annan skyddsgröda som skördas som helsäd. Vallen bryts även och sås om i renbestånd eftersom spannmålsgröda till stor del angrips av vildsvin vilket förstör och skadar fodret. Vallen skördas 3 eller fyra gånger per säsong.

Övrig verksamhet på gården är skötsel av beteshagar med hjälp av betande kvigor samt betesputsning och röjning vid behov. Företaget äger också ca 50 hektar skog. Denna del är en marginell del av verksamheten.

Verksamhetsutövarna arbetar båda heltid i företaget och har hjälp av 5 medarbetare på heltid samt ytterligare 1-2 säsongsarbetare för skördearbetet.

Verksamheten efter planerad förändring - djurhållningen

Efter utökning av djurantalet med ungdjur kommer ingen förändring att ske i verksamheten och det blir fortsatt mjölkproduktion och djurhållningen består av mjölkkor och ungdjur.

Anledningen till utökningen av djurhållningen är att ett nytt större stall för kalvar planerar byggas 2025 samt att ombyggnation ska göras i befintliga byggnader ska göras för fler kor.

Mjölkoantalet ökar från 365 till 390 och antalet ungdjur från 288 till 390. Total ökning är ca 10 %. Antalet djurenheter efter planerad utökning blir 488. *Bilaga 3 – Beräkning av djurenheter.*

Nuvarande verksamhet – biogasanläggningen

Sedan september 2023 finns en biogas-anläggning på gården som producerar elektricitet och överskottsvärme från gårdens egen gödsel. Både fastgödseln och flytgödseln rötas och rötresten kommer att användas som biogödsel på åkrarna första gången säsongen 2024.

Biogas-anläggningen på Äspetorp är anmäld som en C-anläggning våren 2023 till Gnesta kommun. Anmälan övertogs av Länsstyrelsen efter djurhållningen har ett B-tillstånd.

Biogas-anläggningen består av två rötkammare, en huvudrötkammare som rymmer 1500 m³ och en eftererrötkammare som rymmer 500 m³. Flytgödsel pumpas in från ladugården via en ca 300 m lång mark ledning. Fastgödsel matas in med en inmatningsficka. Båda substratmängderna registreras såsom volym respektive kilo.

Endast gödsel från djurhållningen används som substrat. Beräkningarna av gasolymer respektive energiproduktion gjordes av rådgivaren Johan Benjaminsson (Gasefuels) våren 2022 inför investeringen och till ansökan om stöd från Klimatklivet.

Inmatningen av både flytgödsel och fastgödsel kan se utan spill. Vid överproduktion av gas på grund av driftsstopp på motorn tänds fackla automatiskt.

Den beräknade mängden energi enligt kalkylen blev 2,8 GWh dvs under tillståndsplikt som är 3 GWh per år. Under anläggningens första 4 driftsmånader har rågas-produktionen blir större än beräknat. Skälen är troligen att anläggningens eftererrötkammare ger mer gas samt att separering av gödseln innan inmatning är gynnsamt för gasproduktionen.

Energiproduktionen beräknas därför gå över gränsvärdet för när en tillståndsansökan krävs såsom B-anläggning. Enligt beräkning blir energiproduktionen ca 3,7 GWh. *Bilaga 4 – Energiberäkning biogasproduktion.*

Verksamheten efter tillstånd – biogasanläggningen

Det blir ingen förändring av verksamheten, anläggningen är redan i drift och kommer fortsätta röta gårdens gödsel.

GÖDSELHANTERING

Lagringsbehov och spridningsareal

Lagring av flytgödsel (biogödsel) sker i tre gödselbrunnar av betong med total lagringskapacitet 12 500 m³. Dessutom lagras gödsel i en befintlig pumpbrunn under mark med plats för 100 m³ och två rötkamrar i biogasanläggningen som rymmer 2000 m³. Sammanlagd lagringskapacitet är 14 600 m³.

Lagringsbehovet för 8 månaders lagring efter utökning är 10 019 m³ enligt Jordbruksverkets beräkningsverktyg. Regnvatten har beräknats till 990 m³ per år.

Arealbehovet efter utökningen är 391 hektar beräknat utifrån 22 kg P/ha och år och 344 hektar beräknat utifrån 170 kg N/ha.

Befintlig spridningsareal enligt SAM-ansökan 2023 är 419 hektar. Marken är ägd eller arrenderad med 5-åriga kontrakt. Befintlig spridningsarealen räcker därmed till även efter utökat djurantal. *Bilaga 5 – Lagringsbehov och spridningsareal.*

Spridningsteknik

Flytgödselspridning sker med eget ekipage dvs traktor med flytgödseltunna som har flödesstyrning. Ny gödseltunna är inköpt till 2024 som rymmer 22 m³. Spridning sker med hjälp av GPS-på traktorerna för ökad precision och minimering av överlappning.

Spridningsplanering

Planering av gödselspridningen görs i samråd med växtodlingsrådgivare från Hushållningssällskapet och dokumentation sker i programmet DataVäxt. Spridning görs under våren i samband med vårbruket samt till andra och tredje vallskörden. Spridning sker även under höstbruk innan plöjning.

Målet med gödselspridningen är att minska förluster av näringsämnen och tillvarata både N, P och K på bästa sätt och minimera inköpsbehovet av handelsgödsel. Villkor i miljötillståndet gällande spridning ska följas t ex t ex skyddsavstånd följs mot vattendrag och dricksvattenbrunnar samt spridningsförbud helgdagar.

Biogödseln från biogasanläggningen kommer sannolikt att lukta mindre vilket blir positivt för närboende. Biogödseln förväntas också tas upp snabbare av växterna. Gården deltar i rådgivningen "Greppa Näringen" och har genomfört kväve- och fosforstrategi-moduler samt näringsbalans och stallgödselplanering.

OMRÅDESBESKRIVNING

Lokalisering

Äspetorps gård ligger 2 km från samhället Stjärnhov i Gnesta kommun Södermanlands län. Området runt gården omfattas inte av kommunens detaljplan. För Gnesta kommun finns Översiktsplan 2050. I denna skrivs bland annat om jordbruket:

”Ett livskraftigt jordbruk är en förutsättning för ett öppet odlingslandskap och en levande landsbygd.”

Transporter till och från verksamheten går via den allmänna vägen 859 och riksväg 57. Inom 500 meter från gårdscentrat finns 5 fastigheter med fast adress samt 5 fastigheter som används som fritidsbostad. De flesta av dessa finns utefter allmän väg nr 859.

Marken som brukas finns utefter riksväg 57 samt de allmänna vägarna 860 och 862.

Enligt hemsidan ”Fornsök” är Äspetorps gård ”Övrig kulturhistorisk lämning och möjlig fornlämning”. Detta gäller de flesta andra gårdscentra runt Stjärnhov.

Inom verksamhetens område finns sjön Båven, som är av riksintresse för naturvård och som delas mellan kommunerna Flen, Gnesta samt Nyköping. Övriga sjöar som mark gränsar till är Kyrksjön, Ricksjön och Naten.

Det finns inga andra skyddade områden att ta hänsyn eller vattenskyddsområde, Natura 2000 eller naturreservat. *Bilaga 6 – Karta Lantmäteriet*

Lokaliseringsalternativ

Lokaliseringsalternativ hela verksamheten

Utredning av andra lokaliseringar för hela verksamheten kommer inte att göras eftersom placering av gårdens verksamhet på annat ställe innebär nedläggning.

Lokaliseringsalternativ djurhållningen

Utökningen av djurantalet beror till stor del på nytt ungdjursstall vars lokalisering är vald för största möjliga avstånd till närboende. Dessutom ger placeringen en effektiv gödselhantering nära biogas-anläggningen som minskar inomgårdstransporter. Övriga stallar kommer inte att beröras.

Lokaliseringsalternativ biogasanläggningen

Placering av biogas-anläggningen är gjord för största möjliga säkerhetsavstånd och minsta möjliga påverkan för närboende. Anläggningen måste också vara inom rimligt avstånd för att kunna pumpa ner gödsel till anläggningen under mark. *Bilaga 7 – Flygbild lokalisering byggnader.*

FÖRUTSEDD MILJÖPÅVERKAN

Miljöpåverkan djurhållningen

Den planerade utökningen kommer att bidra till fortsatt lönsamhet, skapa sysselsättning och hålla landskapet öppet. Äspetorp är Stjärnhovs enda kvarvarande mjölkgård och i Gnesta kommun finns 7.

Positiv miljöpåverkan från djurhållningen är ett levande lantbruk med djurproduktion. Brukade marker hålls till stor del vintergröna eftersom huvudsaklig odling är vallproduktion till gårdens djur.

Gödseln från djuren används till att få fram foder i ett kretslopp som minskar inköp av handelsgödsel. Produkterna från verksamheten är mjölk och kött (livsmedel) vilket är samhällsviktigt.

Den negativa miljöpåverkan av djurhållningen är utsläpp till luft, buller, lukt, energiåtgång, avfall samt transporter. Eftersom ökningen av djurantalet är begränsat, under 10 %, förutspås att miljöpåverkan också blir begränsad eller i vissa fall nästan samma som tidigare.

Utsläpp till luft

Inget utsläpp till luften sker på grund av uppvärmning av djurstallar.

Utsläpp till luft på grund av transporter sker vid hämtning av mjölken varannan dag med lastbil, lastbil med kraftfoder samt övriga förnödenheter.

Övriga fordon som besöker gården är mindre servicebilar. I möjligaste mån beställs fulla lastbilar av förnödenheter för att minimera transporterna.

Inomgårds sker transporter främst vid vallfoderskörd och gödselhantering. Vallfodret körs hem med traktor och vagnar.

Gödselkörning påbörjas i april och egen gödseltunna används.

På gården körs lastmaskin ca 2-3 tim per dag för att köra fram foder till djuren samt rengöringsarbeten.

Efter utökning av verksamheten ökar transporter med lastbil marginellt och mjölkbilen kommer inte oftare då tanken rymmer mer än vad som produceras även efter utökning. Befintlig foder- och mjölkänläggning används även efter utökning.

Buller

Inga nya bullerkällor tillkommer i och med utökningen. De bullerkällor som finns är vakuumpumpen vid diskning, ventilationsfläktar, körning med lastmaskin och traktorer.

Vakuumpumpen är placerad inne i byggnaderna och denna är frekvensstyrd vilket minskar bullret avsevärt.

Hötorkar används inte längre, allt grovfoder skördas som ensilage i plansilos och hösilage som rundbalar.

Ventilationsfläktar finns endast från gamla stallet för småkalvar och är minimerade i antal. Fläktar i stora ladugården är takfläktar som bullrar minimalt.

Körning med lastmaskin bullrar inomgårds under dagtid. Lastmaskinen är av nyare modell som är tystgående.

Lukt

Ventilation i stora stallet sker genom takets skorstenar samt öppna väggar och tystgående stora fläktar i taket.

Från gamla stallet är lukten liten eftersom endast spädkalvar och ett fåtal sinkor står där.

Lukt från gödselspridningen kommer att bli begränsad till spridningsdagar under växtsäsongen. Med biogödsel som kommer börja spridas 2024 blir lukten mindre än tidigare.

Lukt från gödselbrunnarna minimeras då dessa har ett svämtäcke.

Utsläpp till vatten

Inget utsläpp till dricksvattensystem sker från ladugården. Spolvatten och diskvatten går via gödselsystemet till gödselsystemet.

Gödselspridning ska ske enligt de lagkrav och beslut som finns för gården, och bedöms inte ge utsläpp till vatten via diken eller sjöar eftersom gällande skyddsavstånd följs.

Fyra djupborrade brunnar finns på gården och vattenprover analyseras regelbundet i mejeriets regi. Tillgång till kommunalt vatten finns.

Endast miljö-godkända diskmedel används till anläggningen. Arbetet med bekämpningsmedel lejs bort till entreprenör, och minsta möjliga mängd bekämpningsmedel används i och med endast vallproduktion.

Stallgödselplanering och växtodlingsplanering görs inför varje växtsäsong. Markkartering av all mark är genomförd och karteringen uppdateras vart 10:e år. Stöd för precisionsodling söks.

Gårdens dieseltank rymmer 9 m³, är från 2023 och invallad och godkänd med påkörningsskydd.

Energiförbrukning

Företaget förbrukar ca 70 m³ diesel per år till maskinerna. Detta kommer att öka med ca 8 %.

Fosfor köps in via den mängd som finns i rengöringsmedel samt mineralfoder, kraftfoder.

Elförbrukning per år är ca 450 000 kWh. Elförbrukningen förväntas inte öka nämnvärt mer än till lysen. Elen produceras av biogas-anläggningen.

I alla stallar LED-armaturer. Övrig förbrukning av el går till mjölkning och diskning, uppvärmning av vatten, utgödsling samt foderberedning.

Vakuumpumpen är frekvensstyrd och mjölken värme-återvinns med hjälp av plattkyl.

Reservkraftverk finns som är dieseldrivet och startar automatisk start vid driftsavbrott. Hela gårdens behov kan försörjas med elektricitet från reserv-elverket.

Avfall

Farligt avfall samt elektronikskrot i miljöcontainer (Eco-Simplex). Avfallet hämtas regelbundet av renhållningsföretag. Mängder och sorter dokumenteras och rapporteras digitalt.

Djurkadaver hämtas av Svensk Lantbrukstjänst AB och förvaras innan hämtning i slutna container med lock.

Brännbart avfall lagras i hyrd container 8 m³ och hämtas av Suez Sita varannan vecka. Metallavfall hämtas regelbundet av Skrotfrag i deras hyrda container. Kemiska produkter inklusive oljor förvaras uppmärksatta i tät och invallad yta.

Egenkontroll finns med riskanalys.

Transporter

Antalet transporter ökar marginellt i form av gödsel- respektive vallfodervagnar.

Transporterna av foder och gödsel sker med egna traktorer som är av nyare modell. Planering av övriga transporter görs så fulla lastbilar tas hem av foder, gödning och andra förnödenheter.

Miljöpåverkan biogasanläggningen

Att röta gödsel som redan hanteras på gården är ett mellansteg innan gödseln hamnar i lagringsbrunnar inför spridning i fält. Inga transporter behövs för substraten och risken för lukt och buller är mycket liten på en gårdsanläggning jämfört med en stor biogas-anläggning.

För gårdsanläggningar med djurhållning som på Äspetorp blir därför miljöpåverkan i huvudsak positiv. En miljötillståndsansökan bör därför göras utifrån djurhållningens miljöpåverkan.

Hushållningssällskapet har också ansett i ett yttrande till Miljö- och energidepartementet 2016 att "biogasanläggningar inte behöver en separat prövning, utan att denna kan ske i samband när djurhållningen prövas." *Bilaga 8 – Yttrande Hushållningssällskapet*

Den största positiva miljöpåverkan från biogas-anläggningen är ett minskat utsläpp av metan till luften vilket har en mycket positiv inverkan på klimatet. En annan förutspådd positiv påverkan är minskad lukt från biogödseln vid utkörningen på åkrarna. Positiv miljöpåverkan är också att näringsinnehållet i gödseln kan återföras till åkermarken med ett bättre näringsupptag för växterna. Biogas-anläggningen kommer att förse el till hela gårdens behov samt ett överskott på ungefär lika stor del som säljs till nätbolaget.

Ytterligare positiv miljöpåverkan är att restprodukten gödsel producerar fossilfri energi i form av el och värme. Biogödseln ersätter även konstgödsel till viss del som i sin tur minskar energianvändningen.

Negativ miljöpåverkan från biogas-anläggningen är t ex olje-avfall från motorn. Oljan hanteras i gårdens övriga avfallssystem för farligt avfall.

Övrig negativ påverkan skulle kunna vara buller från biogas-motorn. På Äspetorp bedöms ljudet vara lågt i och med att motorn finns i en ljudisolerad container av betong.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Kontroll av verksamheten

Egenkontroll finns både för djurhållningen och biogasproduktionen. Egenkontrollerna uppdateras årligen eller när det sker förändringar. Verksamheten kontrolleras av tillsynsmyndigheter och miljörapport skickas till Naturvårdsverket årligen.

Mejeriet följer upp verksamheten med hjälp av IP Sigill och revision från Kiwa som är ett oberoende revisionsbolag.

Djurhållningens egenkontroll-program har tagits fram gemensamt med rådgivaren Kikki Fors. Biogas-anläggningens egenkontroll-program har tagits fram i samarbete med rådgivaren Anders Magnusson, Nitoves.

Förebyggande av olyckor och haverier

Förebyggande åtgärder prioriteras och en riskanalys finns. Verksamheten är beroende av personal och att utrustning fungerar. Ett säkert och hållbart arbetssätt diskuteras regelbundet vid möten.

Arbetet med biogas-anläggningen sker utifrån riskanalys gjord av rådgivningsfirman Nitoves. Explosionsskydds-dokument finns och EX-zoner. Personlig gasvarnare används och läcksökning

görs med avsedd utrustning regelbundet. Teknikutrustning och biogasmotorn finns i två låsbara betongcontainers som har gaslarm.

NOLLALTERNATIV

Äspetorp har varit under utveckling de senaste hundra åren och att inte fortsätta utvecklas innebär en långsam avveckling. Ett nollalternativ, dvs att djurantalet inte kan ökas eller att biogas-anläggningen inte får ett B-tillstånd, innebär att konkurrenskraften för verksamheten äventyras och att utvecklingen riskerar att avstanna. Utan ständiga investeringar och successiv utökning av djurantalet hade Äspetorp troligen lagts ned som mjölkgård.

ÖVRIG INFORMATION

I Sverige försvinner mjölkgårdar snabbt och det finns ca 2700 gårdar kvar. I Sörmland har nedläggningen gått snabbare än i andra delar av Sverige. För att hejda nedläggningar av jordbruk krävs en bättre långsiktig lönsamhet men det krävs också att regelverk förenklas eller tas bort. Detta har konstaterats bland annat i regeringens Livsmedelsstrategi.

En miljötillståndsprocess är lång och tidskrävande vilket hindrar utveckling inom lantbruket och särskild djurhållande gårdar. Flera regelförenklingsutredningar har genomförts under decennier och den senaste redovisades juni 2023. Jordbruksverkets vägledning till myndigheterna i en tillståndsprövning för djurhållning är nu att djurhållningen och inte växtodlingen ska tillståndsprövas gällande miljöpåverkan. Detta förenklar både för verksamhetsutövarna och handläggarna. *Bilaga 9 – Vägledning Jordbruksverket tillståndsprövning*

Gällande förenkling av miljötillstånd för biogasanläggningar pågår en statlig utredning om att öka gränsen för tillståndsplikt. Detta eftersom man vill öka möjligheten att snabbare få i gång mindre gårdsanläggningar där biogasen ingår i gödselhanteringen och miljöpåverkan i huvudsak är positiv. Rådgivarna har föreslagit 7,8 GWh årsproduktion dvs mer än dubbelt så mycket som på Äspetorp.

TIDSPLAN

Samråd med myndigheter	2024-02-09
Utökat samråd	Februari - Mars 2024
Inlämn ing ansökan	April 2024

SYNPUNKTER

Synpunkter på samrådsunderlaget tas emot skriftligt till paula@aspetorp.se.

Frågor eller synpunkter kan också tas emot via telefon:

Paula 070 – 231 6147

Per 070 – 538 1938

UNDERSKRIFTER

Äspetorp 28 januari 2024

Per Andersson

Paula Pönniäinen

BILAGOR

Bilaga nr	Namn	Antal sidor
1	Beslut Länsstyrelsen Uppsala län	20
2	Dom Nacka Tingsrätt	9
3	Beräkning djurenheter	1
4	Energiberäkning biogasproduktion	1
5	Lagringsbehov och spridningsareal	1
6	Karta Lantmäteriet	1
7	Flygbild lokalisering byggnader	1
8	Yttrande Hushållningssällskapet	2
9	Vägledning Jordbruksverket tillståndsprövning	1

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

Beslut

1(20)

2022-01-18

551-2714-2021

Äspetorp Mjolk
c/o Per Andersson och Paula Pönniäinen
Äspetorp Oppgården 1
646 96 Stjärnhov

Kungörelsedelgivning

Tillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheten Äspetorp 1:17 i Gnesta kommun

*Verksamhetskod 1.11 enligt 2 kap. 2 § miljöprövningsförordningen (2013:251)
2 bilagor*

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken, Äspetorp Mjolk (sökanden), org.nr. 919000-6917, tillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheten Äspetorp 1:17 i Gnesta kommun.

Tillståndet gäller för 445 djurenheter av nötkreatur.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Lagring av gödsel

2. Lagring av flytgödsel ska ske i behållare med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.
3. Avrinning och pressvatten från plansilos ska samlas upp och avledas till flytgödselbrunnarna.

Spridning av gödsel på egen eller arrenderad mark

4. Spridningsareal med P-AL klass V får tillföras högst 15 kg fosfor/ha och år, räknat som genomsnitt under en femårsperiod. Fosfortillförseln på arealer med P-AL klass

2022-01-18

551-2714-2021

IVB får, räknat som genomsnitt under en femårsperiod, högst motsvara bortförseln med skörden.

5. Spridning av organisk gödsel får inte ske närmare grundvattentäkt än 50 meter.
6. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske långfredag t.o.m. annandag påsk, pingstafton, pingstdagen, Valborgsmässoafton, första maj, Kristihimmelfärdshelgen (fyra dagar), nationaldagen samt midsommarafton och midsommardagen. Spridning får inte heller ske lördagar och söndagar under ovan angivna perioder. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det finns särskilda skäl (delegation).
7. Markkartering ska göras minst en gång vart tionde år.
8. Spridning av organiskt gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys/balansberäkning.
9. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenhet begränsas.

Betesdrift

10. Ytor närmast stallet där djuren uppehåller sig ska vara hårdgjorda och utformas så att förorenat vatten och gödsel kan samlas upp. Drivningsvägar ska utformas och skötas så att förorening av mark, ytvatten och grundvatten begränsas.

Skyddszoner

11. Bevuxna skyddszoner på minst 6 meter ska anläggas på åkermark utmed vattendrag och annat vattenområde som är vattenförande hela året. På skyddszoner får inte gödning eller kemisk bekämpning ske. Villkoret ska vara uppfyllt inom ett år från det att tillståndet tagits i anspråk.

Skyddszoner ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för nyinsådd högst en gång vart femte år eller efter godkännande av tillsynsmyndigheten (delegation).

Kemikalier och avfall

12. Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas.

Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska.

Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

Buller

13. Den ekvivalenta ljudnivån (L_{eq}) från verksamhetsområde får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden.

50 dBA	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00–18.00
45 dBA	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dBA	kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dBA	natttid	kl. 22.00–06.00

Momentana ljud (L_{Fmax}) får inte överstiga 55 dBA natttid kl. 22.00-06.00.

Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Angivna begränsningsvärden ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

Olägenheter från lukt och flugor

14. Om olägenheter i form av lukt eller flugor uppkommer ska sökanden i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder för att minimera störning (delegation).

Energi

15. Sökanden ska senast 6 månader efter att detta tillstånd tagits i anspråk lämna in en plan för energihushållning till tillsynsmyndigheten. Av planen ska framgå vilka åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra samt kostnaden och energibesparingen för respektive åtgärd. Betydande mervärden till följd av genomförda åtgärder ska också framgå av planen. Det ska även anges vilka åtgärder som sökanden är berett att vidta och en motivering till varför övriga redovisade åtgärder inte kommer att vidtas. Planen ska uppdateras löpande och en reviderad plan ska lämnas till tillsynsmyndigheten vart tredje år eller med annat tidsintervall som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Egenkontrollprogram

16. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. Sökanden

POSTADRESS 751 86 Uppsala GATUADRESS Bäverns gränd 17

TELEFON 010-22 33 000 FAX 010-22 33 010

E-POST uppsala@lansstyrelsen.se WEBBPLATS www.lansstyrelsen.se/uppsala

2022-01-18

551-2714-2021

ska skicka in ett reviderat kontrollprogram för verksamheten till tillsynsmyndigheten inom 3 månader från det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

Avveckling

17. Senast 6 månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del upphör ska sökanden lämna in en plan för avveckling till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall från verksamheten samt förslag till undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till (delegation).

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- Undantag för spridning under särskilda helgdagar, *villkor 6*
- Brytning av bevuxna skyddszoner för nyinsådd, *villkor 11 andra stycket*
- Åtgärder för lukt och flugor, *villkor 14*
- Avveckling av hela eller delar av verksamheten, *villkor 17*

Igångsättningstid

Tillståndet ska ha tagits i anspråk senast 3 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas skriftligen när tillståndet tas i anspråk.

Verkställighet

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att kungörelse om detta beslut ska införas inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Södermanlands Nyheter, (se bilaga 2). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Sökanden bedriver idag anmälningspliktig djurhållning för konventionell mjölkproduktion och växtodling. Ansökan om tillstånd föranleds av att sökanden vill utöka antalet mjölkkor inom sin befintliga verksamhet för investering av mjölkkningsrobotar. Antal mjölkkor utökas från 300 till 365. Antal ungdjur ligger kvar på nuvarande nivå, 288. Djurenheter efter utökning blir 444,3. Befintliga lokaler och lagringskapacitet för gödsel kan inrymma den sökta utökningen.

2022-01-18

551-2714-2021

I övrigt bedriver sökanden skötsel av beteshagar, betesputsning och röjning. Sökanden äger ca 50 hektar skog som står för en marginell del av verksamheten.

Samråd

Sökanden genomförde avgränsningssamråd med Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Gnesta kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län den 22 januari 2021.

Verksamheten anges i 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) och ska därför antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Samråd med en utökad krets har genomförts med Jordbruksverket, Naturskyddsföreningen, Vattenvårdsförbundet, Trafikverket, SIK Stjärnhovs idrottsförening, Grytsbergs säteri, Byalaget i Stjärnhov, Hembygdsföreningen, Svenska kyrkan, Falköpings mejeri, HK Scan Agri och Kivra Sigill.

Ett utökat samråd har även skett med närmast boende och jordägare inom 500 meter från gården.

Samråd har skett genom annonsering i lokaltidningar och informationsbrev. Berörda har haft möjlighet att lämna in synpunkter under perioden den 29 januari till den 24 februari 2021. Samrådsunderlag med bilagor har under samrådet funnits tillgängliga på sökandens hemsida.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 26 mars 2021. Efter kompletteringar kungjordes ansökan i ortstidningen Södermanlands Nyheter och remitterades till Länsstyrelsen i Södermanlands län samt Miljö- och Hälsoskyddsnämnden i Gnesta kommun. Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen i Södermanlands län och anhörig till en fastighetsägare som gränsar till verksamheten. Sökanden har fått tillfälle att bemöta inkomna yttranden men har valt att inte bemöta yttrandena.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Sökanden har yrkat på

- att tillstånd ges för 444,3 djurenheter (DE),
- att villkoren i Samhällsbyggnadsnämndens i Gnesta kommun beslut den 27 februari 2012, diarienummer MIL.2011.286, ska gälla för verksamheten (se nedan under förslag till villkor) samt
- att tillståndet ska kunna tas i anspråk även om det överklagas.

Förslag till villkor

1. Om inte annat framgår av nedanstående försiktighetsmått ska verksamheten i huvudsak bedrivas enligt inlämnad anmälan med tillhörande kompletteringar.

Spridning av gödsel

2. Spridningsarealer ska markkarteras minst vart tionde år.
3. Spridning av organisk gödsel får inte ske närmare grundvattentäkt än 50 meter.
4. Organisk gödsel ska nedbrukas så snart som möjligt efter spridningen. Detta försiktighetsmått gäller inte för spridning på bevuxen åkermark.
5. Gödsel får inte spridas då marken är vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller djupt tjälad.
6. Spridning av organisk gödsel i närhet till bostäder, inom 100 meter, får inte ske närmare i tiden än 24 timmar före eller under Valborgsmässoafton, första maj, Kristi himmelfärdshelg, pingstafton, pingstdagen, nationaldagen samt midsommarafton och midsommardagen. Detta försiktighetsmått gäller inte om verksamhetsutövare och berörd granne kommer överens att spridning kan ske närmare än 100 meter.

Kemiska produkter och farligt avfall

7. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på torr och mot omgivningen tät plats och i övrigt hanteras så att eventuella läckage inte förorenar omgivningen. För flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall gäller att lagrings- och uppställningsplatser ska invallas så att minst den största behållarens volym plus 10 % av de övriga kärlens volym kan innehållas i invallningen. All förvaring av kemiska bekämpningsmedel ska ske så att obehöriga förhindras tillträde. Om förvaring sker utomhus så måste det ske under regnskydd.

Förvaring av gödsel

8. Flytgödselbrunnarna ska ha ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna. Om svämtäcket eller annan täckning på en behållare bryts eller skadas ska de återskapas snarast möjligt, dock senast efter 14 dagar.

Övrigt

9. Verksamheten ska i största möjliga mån tillse att bullerstörningar inte uppkommer under nattetid, d.v.s. mellan kl. 22.00 – 06.00.

2022-01-18

551-2714-2021

10. För verksamheten ska finnas ett dokumenterat egenkontrollprogram i den utsträckning som behövs för att försäkra sig om att detta beslut och övriga för verksamheten tillämpliga regler enligt miljöbalken och dess författningar följs (till exempel egenkontrollförfordningen [1998:901] och Jordbruksverkets föreskrift [SJVFS 2010:55] och allmänna råd om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring).

Sökandens beskrivning av verksamheten

Miljökonsekvensbeskrivning

Lokalisering och planförhållanden

Planerad produktionsökning sker inom ramen för nuvarande byggnader på fastigheten Äspetorp 1:17 samt inom egen och arrenderad mark. Området vid Äspetorp omfattas inte av detaljplan. I Gnesta kommuns översiktsplan som gäller fram till år 2050 anges bland annat jordbrukets betydelse för landsbygd och odlingslandskap. Verksamheten ligger i nitratkänsligt område enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.

Närmaste samhälle är Stjärnhov som ligger ca 2 kilometer öster om verksamheten. Sjön Båven finns inom området och är utpekad riksintresse för naturvård och friluftsliv. Mark som gränsar till Båven arrenderas av verksamheten främst som betesmark. Äspetorp gård är utpekad i Fornsök som en övrig kulturhistorisk lämning och möjlig fornlämning. Sökandens spridningsarealer ligger idag inte inom vattenskyddsområde.

Lagring av gödsel

Verksamhetens djurhållning ger upphov till naturgödsel i form av flytgödsel. För att få fram strömedel till djur och erhålla bättre gödselhantering behandlas flytgödsel genom separering i skruvseparator. Principen för separering är att flytgödsel pressas genom ett separatorhus med såll. Efter separering har det bildats en fast del med högre torrsubstans (fiberfraktion) och en del i vätskefas. Vätskefasen pumpas efter separering till befintliga flytgödselbrunnar för lagring. Djupströgödsel från djupströbäddar och fiberfraktion lagras i plansilos. Sökande uppskattar att produktion av djupströgödsel uppgår till 670 m³ per år. Uppskattad mängd avloppsvatten från rengöring av mjölkkningsanläggning som leds till flytgödselbrunnar beräknas vara ca 900 m³ per år.

Flytgödselbrunnarna i verksamheten har en sammanlagd lagringskapacitet på 7500 m³. Påfyllning av brunnarna sker underifrån. Pumpbrunn under mark på 100 m³ används som mellanlager för flytgödsel innan det leds till skruvseparator. Total lagringsvolym för flytgödsel är 7600 m³. Tillgänglig lagringsvolym i plansilos är 2700 m³ om man räknar bort den kapacitet som behövs för lagring av ensilage.

Den totala gödselproduktionen av flytgödsel från verksamhetens djurhållning efter utökning beräknas uppgå till ca 14 154 m³ innan separering. Underlag har hämtats från Jordbruksverkets datorprogram VERA. Nederbörd och extra vatten ingår i beräkningarna. All flytgödsel separeras enligt beskrivningen ovan i två fraktioner; vätskefas och fiberfas.

En massbalansberäkning har gjorts för att få en uppskattning av fördelningen och därmed lagringsbehov för respektive fraktion. Enligt massbalansberäkningen består flytgödseln efter separering till 79 % av vätskefas och 21 % av fiberdel. Lagringsbehov för 8 månaders lagring blir således 7413 m³ för flytgödsel och 2022 m³ för fiberfraktion. Gödselsellagring inne i stallbyggnad, exempelvis i ströbädd, får inräknas i utrymme för lagring av stallgödseln enligt 6 § i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62). Sammanfattning på verksamhetens gödselproduktion efter utökning och befintlig lagringskapacitet, beräknat på 8 månaders lagring, visas i tabell nedan.

Typ av gödsel	Produktion / år, m3	Lagringsbehov vid 8 mån lagring, m3	Tillgänglig lagrings- volym, m3	Överskott på lagringsvolym, m3
Flytgödsel				
- Vätskefas	11 121 m3	7414 m3	7600 m3 i brunnar	186 m3
- Fiberfraktion	3033 m3	2022 m3	2100 i ledig plansilo	78 m3
Djupströgödsel, oförändrad	670 m3	450 m3	500 m3 i plansilo + ströbäddar 50 m3	100 m3

Växtodling och spridning av gödsel

Gödselspridning sker i huvudsak under våren i växande gröda med slangspridningsteknik från verksamhetens flytgödseltunna. Den resterande mängden sprids under sommar och höst om väderlek är lämpligt samt inför plöjning. Programmet ”Logmaster” används för att minimera risk för dubbelkörning och överskridande av skyddsavstånd.

Av gårdens befintliga areal som brukas var 386 ha åkermark och 38 ha betesmark enligt SAM-ansökan år 2020. Marken är ägd eller arrenderad med 5-åriga kontrakt. Spridningsavtal för 80 ha åkermark finns på två fastigheter utan egna lantbruksdjur. När arealer för skyddszoner och mark i träda är borträknade har den totala tillgängliga spridningsarealen för verksamheten idag beräknats uppgå till 442 ha.

Utifrån Jordbruksverket beräkningsmodul för gödselmängder och spridningsareal behövs efter utökning 399,3 ha för att inte överskrida kravet på högst 22 kg fosfor per ha och år, under en femårsperiod. Arealbehovet för kväve beräknas efter utökning bli 337,6 ha utifrån begränsning från naturgödsel på maximalt 170 kg N/ha/år. Verksamheten har idag tillgång till den nödvändiga spridningsarealen.

Begränsning	Arealbehov, hektar, efter utökning till 365 kor	Tillgänglig spridningsareal, hektar
		442
22 kg P/ha/5 år	399,3 ha	
170 kg N/ha/år	337,6 ha	

2022-01-18

551-2714-2021

Växtodlingsplan och gödselplanering med näringsanalyser görs regelbundet inför spridning. Växtnäringsbalans beräknas i samarbete med Hushållningssällskapet och inom rådgivningen "Greppa Näringen" för att få en god balans mellan skörd och insatta förbrukningsvaror. Verksamheten har för avsikt att sälja gödsel i form av fiberfraktion till Eskilstuna Biogas AB.

Skyddszoner

Vid gödselspridning tillämpar verksamheten ett skyddsavstånd på minst 2 meter mot allt vatten samt 50 meter mot grundvattentäkt.

Markkartering

Markkartering görs på all mark och vid nya arrenden. Skiften med höga fosforklasser har påträffats vid fastigheten Boxtorp och Solberga där det bedrivits djurhållning under en längre tid. Enligt rådgivare från Hushållningssällskapet är det svårt att öka fosforklasser. Vidare kan markkartering påverkas av olika förhållanden, såsom gödsling, som råder vid tidpunkt för provtagning. Markkartering vart 10:e år ses som ett kort intervall för mark med låg eller medelhög fosforklass.

Kemisk bekämpning

Kemisk bekämpning inom växtodlingen lejs bort till entreprenör. Eftersom växtodlingen i huvudsak består av vallfoderproduktion används bekämpningsmedel i begränsad skala och enbart mot ogräs vid omläggning av marken. Anlitad entreprenör för anteckningar i sprutjournal. Vid spridning tillämpas skyddsavstånd på minst 2 meter till diken, 6 meter till sjö eller vattenbärande dike samt 12 meter till tomtgräns.

Dricksvatten

Dricksvatten tas från 3 djupborrhållningar på egen fastighet och beräknas vara tillräcklig även efter utökning. Vid gödselspridning hålls ett skyddsavstånd på 50 meter till grundvattentäkt enligt de försiktighetsmått som nuvarande anmälningspliktig verksamhet bedrivs med. Varje år analyseras dricksvattnet och verksamheten har hittills inte fått nedslag på analyserna.

Betesdrift

Verksamhetens djur betar på 38 hektar naturbetesmark som är fördelad på 8 olika beteshagar. Tre av beteshagarna ligger i anslutning till sjöar; Båven, Naten och Kyrksjön. Vid Båven är större delen av stranden inte tillgänglig för djuren. Antalet djur ute på bete anpassas efter tillväxten på gräset. Betesdrift har en viss direkt negativ miljöpåverkan i form av utsläpp av metangas, ammoniak och övergödning. Det finns också en positiv miljöpåverkan då betande djur främjar den biologiska mångfalden och då betesmarker fungerar som kolsänkor som varken behöver gödulas eller plöjas. Drivningsgatan in till stallet hålls kort och är gummibelagd. Vid kraftigt regn hålls korna inomhus för att undvika skador på mark.

2022-01-18

551-2714-2021

Avfall

Verksamheten ger upphov till icke-farligt avfall som främst består av plast och kartong. Dessa avfallsfraktioner sorteras idag som brännbart avfall i en hyrd container på 8 m³ från PreZero Recycling AB (fd Suez Recycling AB). Sökande har i samband med ansökan påbörjat och avser att föra fortsatt dialog med PreZero Recycling AB om möjligheten till återanvändning eller återvinning av fler avfallsfraktioner. Döda djur samlas i slutna container och hämtas av Svensk Lantbrukstjänst AB. Utslitna däck återtas av firman som levererar nya däck till verksamheten. Metallavfall lagras i hyrd container från Skrotfrag AB i Järna som rymmer 20 m³. Städning på gården prioriteras.

Farligt avfall består främst av spilloljor, batterier, hydraulslangar, färgrester och elektronik. Lagring sker i miljöcontainer "Eco Simplex" med batteribox och batteriholk innan det hämtas av PreZero Recycling AB. Vid bortförsel rapporteras mängd och avfallstyp med fullmakt.

Kemikalier

I verksamheten används dieselolja, verkstadsoljor, juvernäringsprodukter, kväve, ensileringsmedel och rengöringsprodukter. Kemiska produkter förvaras i verkstadslokal på invallad yta utan avlopp. Säkerhetsdatablad uppdateras när kemikalier byts ut. Gårdscisternen för dieselolja är invallad med påkörningsskydd. Den senaste besiktningen utfördes 2012 och nästa kommer ske inom gällande kontrollintervall.

Det är tekniskt möjligt för verksamheten att använda HVO syntetisk diesel i två traktorer och en lastmaskin. Verksamheten har ambition att öka användning av HVO syntetisk diesel men ser i dagsläget osäkerheter i tillgången på HVO som är fri från palmolja. Det är även en kostnadsfråga då priset är beroende av skattesubventioner och råvarubrist.

Köldmedier

Köldmedia finns i två mjölktankar på 40 m³ (9,7 kg köldmedia R407C) respektive 3 m³ (6 kg köldmedia R134a). Efter utökning avses bufferttanken på 3 m³ bytas ut till två mindre som vardera rymmer 1 m³. De två nya bufferttankarna kommer inte ha något behov av köldmedia. Läckagekontroll görs årligen av certifierad firma.

Energiförbrukning

Energi förbrukas i form av diesel och elektricitet.

Elenergibehovet uppgår för dagens verksamhet till ca 325 000 kWh per år. Vid en utökning bedöms behovet öka med ca 5–10 %. Energiförbrukningen per kg producerad mjölk förväntas bli mindre då moderna mjölkkningsrobotar är energisnålare. Energikartläggning har genomförts år 2012 och 2018. För att minska energiåtgången har belysningen i stallar bytts ut mot LED-armaturer och elektrisk utrustning försetts med frekvensstyrning. System för att återvinna värme från mjölk har installerats. Vid robotmjölkning kommer även flertal motorer ha värmeåtervinning och frekvensstyrning.

Idag uppgår dieselförbrukningen till ca 60 m³ per år som förväntas öka med ca 15–20 % vid utökning. ”Sparsam” körning tillämpas och man använder steglös växellåda i traktorer för mer energieffektiva transporter.

Buller

De största bullerkällorna i produktion är ljud från körning av lastmaskin, traktorer, vakuumpump och ventilationsfläktar. Vakuumpump och foderblandare är placerade inomhus för att minimera störning till omgivning. Traktorer för transport av foder och gödsel körs i huvudsak inne på gården under dagtid mellan kl. 07:00 och 18:00.

Transporter

Både externa och interna transporter sker i huvudsak via allmän väg 859 och riksväg 57. Majoriteten av alla transporter kommer att ske under dagtid. Enstaka dagar under vallfoderskörden kan det finnas behov av transporter nattetid då vallfoderkvalitet är beroende av rådande väderförhållanden och grödans utveckling.

De interna transporterna är koncentrerade till växtsäsong mellan april och september. Vid en utökning förväntas de interna transporterna öka enligt tabell nedan.

Transport av	Dagens verksamhet, tidpunkt och frekvens	Efter utökning	Förändring	Typ av ekipage
Gödsel	April – oktober Ca 600 transporter totalt per år, huvudsakligen i april	April – oktober Ca 750 transporter	+ ca 110 transporter	Traktor och gödseltunna med flytgödsel, traktor och kärra med fibergödsel
Hackat gräs	Maj – Augusti Ca 400 transporter	Maj – Augusti Ca 480 transporter	+ ca 80 transporter	Traktor och kärra
Rundbalar	Juni – Augusti Ca 50 transporter	Juni – Augusti Ca 50 transporter	Ingen förändring	Traktor med släp
Halmbalar	Augusti, ca 30 transporter	Augusti, ca 30 transporter	Ingen förändring	Traktor med släp
Tillsyn av ungdjur på beten arrendemark	Maj – September Ca 90 transporter	Maj – September Ca 90 transporter och delvis med bil	Ingen förändring	Traktor eller bil

Antalet externa transporter förväntas ligga kvar på nuvarande nivå där de mest frekventa består av mjölk bilen som kommer varannan dag, förnödenheter med lastbil 1–2 gånger per vecka och kraftfoder bilen 3 gånger per månad.

Utsläpp till luft

Jordbruk med djurhållning och växtodling bidrar med utsläpp av växthusgaser i form av lustgas, metan och koldioxid. Hög avkastning i mjölkproduktion och friska djur med låg inkalvningsålder ger en reduktion i kons metangasavgång. För verksamheten ligger mjölkavkastningen från korna på 11 600 kilo per ko och år vilket är högre jämfört mot genomsnittet i Sverige på 9100 kilo.

Ammoniakavgång sker främst vid lagring, spridning och hantering av gödsel. Verksamhetens flytgödselbrunnar har svämtäcke och bottenfyllning vilket reducerar ammoniakavgång. Från stallarna sker automatisk skraputgödsling 10 gånger per dag där gödsel leds till flytgödselbrunnar efter behandling i skruvseparator. Ingen omrörning behövs i flytgödselbrunnarna.

Utsläpp till vatten

Sjöarna Kyrksjön och Ricksjön ligger i anslutning till verksamhetens odlingsmark. Ett skifte odlas även mot sjön Båven respektive mot sjön Misteln. Beteshagarna ligger i anslutning till sjöarna Båven, Naten och Kyrksjön. Dessa sjöar har god ekologisk status enligt VISS. Ett vattendrag, Solbergaån, på fastigheten Jordanstorp har måttlig ekologisk status. På kvalitetsfaktornivå har Solbergaån dålig klassificering avseende näringsämnen. Övriga kvalitetsfaktorer är måttliga.

Även i fortsättningen avses skyddszoner hållas utmed alla öppna vattendrag. För att undvika att stallgödsel rinner av markytan sprids ingen gödsel vid dåligt väder eller om markförhållandena är sådana att den inte förväntas kunna ta upp näring. Gödsel på plöjd mark myllas eller harvas ned inom 24 timmar eller så snabbt som möjligt.

Avloppsvatten från rengöring av mjölkkningsanläggning och pressvatten från plansilos pumpas till flytgödselbehållare. Diskvatten återanvänds i "flushing-tankar". Sanitärt avloppsvatten leds till slutna tank. Regnvatten på byggnader förs via hängrännor och stuprör till mark för dränering. Regnvatten på gårdsplan dräneras till närliggande åkermark eller leds till närmast öppna diken, distans ca 100–200 meter.

Område runt separeringen består av hårdgjord betongyta. Ytvatten som kan bli kontaminerat av gödsel skrapas till fiberströet under separatorhus och flyttas till gödselbrunn med skopa.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer för luft, omgivningsbuller och vatten riskerar inte överskridas av den tillståndssökta verksamheten.

Lukt och flugor

Påfyllning till gödselbehållarna från ladugård sker via slutna ledningar i mark. Svämtäcke finns på flytgödselbrunnarna och det föreligger inget behov av omrörning. Luftväxling för ventilation sker genom skorstenar i tak, öppna väggar och takfläktar. Luktproblem i samband med gödselhantering förväntas därför bli små och främst kunna koncentreras till spridningsdagar under växtsäsong. Flugbekämpning görs med elektrisk flugfångare.

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Södermanlands län har ingen erinran mot att tillstånd lämnas, under förutsättning att för branschen lämpliga tillståndsvillkor föreskrivs. I yttrandet framförs vidare att lantbruksverksamhet på platsen bör betraktas som ortsvanlig, att gödselbrunnar

2022-01-18

551-2714-2021

bör vara täckta, att spridningsfria zoner bör föreskrivas och att luktstörningar för närboende bör beaktas.

Jordbruksverket

Avstår från att yttra sig i ärendet.

Trafikverket

Har inget att erinra i ärendet.

Övriga

Anhörig till närboende har lämnat yttrande gällande buller från transporter.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att sökanden har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta möjliga intrång och olägenhet för människornas hälsa och miljön. I paragrafens tredje stycke anges att ett tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen (2010:900). Miljöprövningsdelegationen konstaterar att verksamhetsområdet inte omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Närheten till sjöar och det faktum att verksamheten bedrivs inom ett nitratkänsligt område understryker vikten av att hantera gödselmedel på sådant sätt att läckage och spill samt förorening av yt- eller grundvatten så långt som möjligt begränsas. Lokaliseringen är dock inte olämplig förutsatt att sådan hänsyn tas. Lokaliseringen står inte i konflikt med riksintresset för naturvård och friluftsliv eller utpekad övrig kulturhistorisk lämning.

Miljöprövningsdelegationen finner att sökanden har visat att lokaliseringen är lämplig och i övrigt förenlig med bestämmelserna i 2 kap. 6 § miljöbalken.

Miljökvalitetsnormer

I 5 kap. 4 § första stycket miljöbalken anges att en myndighet inte får tillåta att en verksamhet påbörjas om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som

2022-01-18

551-2714-2021

innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. I paragrafens andra stycke anges att vid prövning för ett nytt tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det sökanden redovisat att utsläppet till vatten inte leder till någon försämring av berörda vattenförekomsters status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormen för berörda vattenförekomster. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten inte heller kommer att försvåra att någon annan miljökvalitetsnorm uppnås, under förutsättning att villkoren i detta beslut innehålls samt att de åtaganden och åtgärder som sökanden redovisar i ansökan vidtas.

Miljökvalitetsmål

De nationella miljökvalitetsmålen ska användas som vägledning för att avgöra vilka begränsningar, försiktighets- och skyddsåtgärder som behövs för att minska påverkan på människa och miljö. Verksamheten kommer främst att negativt påverka miljökvalitetsmålet "Ingen övergödning" genom diffusa utsläpp av näringsämnen till vattenrecipienterna. Till viss del påverkas negativt och positivt även miljökvalitetsmålen "Giftfri miljö", "Begränsad klimatpåverkan", "Ett rikt djur- och växtliv" och "Ett rikt odlingslandskap".

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den planerade verksamheten inte strider mot miljökvalitetsmålen.

Bästa möjliga teknik

I 2 kap. 3 § miljöbalken anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, ska iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (den s.k. försiktighetsprincipen). I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i enlighet med bästa möjliga teknik.

Sammanfattande tillåtlighetsbedömning

Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att den föreslagna platsen för verksamheten kan accepteras med de begränsningar som följer av beslutet. Förutsatt att föreskrivna villkor och föreslagna skyddsåtgärder iakttas, går verksamheten att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Verksamheten är därmed tillåtlig.

2022-01-18

551-2714-2021

Villkor

Villkoren i detta beslut utgår från de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken som bl.a. anger att en verksamhetsutövare ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken gäller kraven i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Utöver vad som följer av lagstiftning avseende den aktuella typen av verksamhet anser Miljöprövningsdelegationen att villkor ska föreskrivas avseende hantering av gödsel, avfall, kemikalier, buller och avveckling.

Dubbelreglering och lagring av flytgödsel (villkor 2)

En utgångspunkt för den individuella prövningen är att verksamheten inte ska dubbelregleras genom tillståndet. Villkor som återfinns i tillämplig lagstiftning bör undvikas om det inte finns särskilda skäl att omvandla dessa lagkrav. I Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket återfinns krav på bland annat att flytgödsel ska lagras under stabilt svämtäcke, att gödsel ska brukas ned inom de i föreskrifterna angivna tidsintervall samt att gödsel inte får spridas då marken är vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen inom känsliga områden.

Miljöprövningsdelegationen anser i det aktuella fallet att även om krav på täckning förekommer i Jordbruksverket föreskrifter så ska det även föreskrivas i ett särskilt villkor med hänsyn till ammoniakavgång är en angelägen fråga ur miljösynpunkt och för att underlätta för tillsynsmyndigheten.

Gödselhantering (villkor 3, 5–11)

Spridning och lagring av gödsel kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa och för miljön. Miljöprövningsdelegationen anser att det är befogat att meddela villkor i syfte att förebygga och begränsa läckage och spill till mark samt att minska utsläpp till ytvatten, grundvatten och luft. Villkoren behövs även för att olägenheter för närboende ska kunna undvikas.

Verksamheten ligger i nitratkänsligt område enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Åtgärder som syftar till att minska förluster av kväve och fosfor är angelägna både ur miljö- och hushållningssynpunkt. Verksamheten ska enligt ovanstående förordning ha utrymme för lagring av stallgödsel, flyt- och fastgödsel, som minst motsvarar en gödselproduktion på 8 månader. Miljöprövningsdelegationen anser att sökanden har visat att man har tillräcklig lagringskapacitet för sökt utökning av djurhållning och finner inte skäl att ställa hårdare på lagringskapacitet än vad som följer av förordningen.

2022-01-18

551-2714-2021

Stark lukt från spridning av gödsel på åkermark kan vara besvärande för boende vid angränsade fastigheter. För verksamheten sprids den största mängden av gödsel under vårkanten. Villkoret är ställt för att skydda närboende från oönskad gödSELLUKT och är i linje med sökandens yrkande. Miljöprövningsdelegationen anser att det i enstaka fall kan finnas särskilda skäl att medge undantag för spridning av gödsel. Det är tillsynsmyndigheten som ska avgöra om undantag kan ges och har i samband med detta även möjlighet att meddela de närmare föreskrifter som kan behövas för spridning.

Rätt dosering av gödsel på åkermark är nödvändigt för en god hushållning. För detta behövs kännedom om markens och gödselns näringsinnehåll samt grödans behov av näringsämnen. Sökanden har beskrivit att man kommer utföra regelbundna markkarteringar och upprätta årliga gödselplaner i samråd med växtodlingsrådgivare. Miljöprövningsdelegationen bedömer att markkartering bör ske vart tionde år för att verksamheten ska kunna anpassa gödsling på bästa sätt.

Pressvatten från plansilos och avloppsvatten från rengöring av stallar samlas upp och avleds till flytgödselbrunnarna. Villkoret är linje med sökandens yrkande och syftar till att minimera de risker som verksamheten medför vad avser förorening av yt- och grundvatten.

Spridning av gödselmedel och kemiska medel nära vattentäkter och vattendrag innebär en risk för påverkan på vattenkvaliteten, både i form av bakterier och ämnen. Skydd av grundvatten för dricksvattenändamål har hög prioritet. Sökanden har yrkat att nuvarande skyddsavstånd på 50 meter till grundvattentäkt ska gälla. Miljöprövningsdelegationen anser att 50 meter utgör ett tillräckligt skyddsavstånd och fastställer villkor som överensstämmer med sökandens yrkande.

Fosforklass (villkor 4)

I Jordbruksverkets riktlinjer för gödsling och kalkning år 2021 anger riktgivor för fosforgödsling att det helt bör undvikas på marker inom fosforklass IV B och V. Endast odling av fosforkrävande grödor som potatis, fodermajs och sockerbetor kan vara motiverat. Vidare anger Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) att stallgödsel och andra organiska gödselmedel år inte får tillföras i större mängd än vad som motsvarar ett genomsnitt på max 22 kg totalfosfor per hektar spridningsareal och år, under en femårsperiod.

Enligt sökanden har sjöarna Båven, Kyrksjön, Misteln och Naten god ekologisk status. Vattendraget Solbergaån har måttlig ekologisk status och dålig klassificering på kvalitetsfaktornivå avseende näringsämnen. Övergödning får anses vara huvudproblematiken. Som framgår ovan har myndigheter vid prövning och tillsyn en skyldighet att verka för att miljökvalitetsnormerna uppfylls. Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån förhållandena på platsen att det är rimligt att ställa hårdare krav vid spridning av gödsel på mark med högre fosforklass än vad som anges i Jordbruksverkets föreskrifter.

2022-01-18

551-2714-2021

Kemikalier och avfall (villkor 12)

Utsläpp till mark eller vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är viktigt att förvaring och hantering av kemiska produkter och avfall sker på ett betryggande sätt och regleras med villkor för att säkra att mark och vatten inte förorenas genom spill och utsläpp. Villkoret stämmer i huvudsak överens med sökandens yrkande.

Buller (villkor 13)

Den aktuella verksamheten är belägen i en landsbygdsmiljö med jordbruk. Inom sådana områden får man, enligt miljöprövningsdelegationens bedömning, i större utsträckning tåla de extra störningar som kan uppstå i samband bl.a. skördarbeten, gödseltransporter m.m. Verksamhetsutövaren har beskrivit hur vallskörden förutsätter att transporter kan ske effektivt och med hög kapacitet, vilket innebär periodvis koncentration av transporter. Körningar nattetid undviks i högsta möjliga mån men kan i enstaka fall bli aktuellt beroende på rådande väderlek. Miljöprövningsdelegationen anser att det inte finns skäl att reglera transporter med villkor.

Miljöprövningsdelegationen bedömer det dock som motiverat att föreskriva villkor om buller från produktion inom verksamhetsområdet.

Olägenhet lukt och flugor (villkor 14)

Villkoret syftar till att begränsa risken för olägenhet avseende lukt och flugor för närboende.

Energi (villkor 15)

Villkoret syftar till att minimera verksamhetens klimatpåverkan.

Egenkontrollprogram (villkor 16)

Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del i egenkontrollen är att ha ett kontrollprogram och Miljöprövningsdelegationen fastställer därför ett villkor för detta.

Avveckling (villkor 17)

Villkoret syftar till att säkerställa att verksamheten i det fall den avslutas inte kvarlämnar avfall eller föroreningar. Eventuella åtgärder på grund av föroreningsrisker, inklusive framtagande av provtagningsplaner och åtgärdsplaner, kan tillsynsmyndigheten besluta om med stöd av 10 kap. och 26 kap. miljöbalken.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen anser det lämpligt att tillsynsmyndigheten fattar beslut i avgränsade frågor rörande skyddszoner, åtgärder för att minimera störning från lukt och flugor, spridning av gödselmedel under särskilda helgdagar och avveckling av hela eller delar av verksamhet. Delegationen överlåter därför åt tillsynsmyndigheten att fatta beslut enligt vad som framgår av villkor 6, 11, 14 och 17.

Verkställighetsförordnande

Av 19 kap. 5 § och 22 kap. 28 § miljöbalken framgår att när det finns skäl till det, får miljöprövningsdelegationen förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Eftersom det är fråga om en befintlig verksamhet som inte kan antas medföra några större olägenheter för närboende, och då verksamheten inte heller i de inledande skedena kan antas få några omfattande och långvariga följdverkningar för miljön som är svåra att återställa om tillståndet skulle komma att upphävas efter ett överklagande, kan yrkandet om verkställighetsförordnande bifallas.

Information

Detta tillstånd befriar inte sökande från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser. Bestämmelserna i 12 kap. miljöbalken om miljöhänsyn i jordbruket samt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket ska särskilt beaktas.

Enligt djurskyddsförordningen (1988:539) ska förvaringsutrymmen för bl.a. djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel godkännas ur djurskydds- och djurhälsosynpunkt (förprovning). Ansökan om förprovning av djurstall görs hos Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Varje år före den 31 mars ska en miljörapport ges in till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § miljöbalken). Inlämningen ska ske digitalt via svenska miljörapporteringsportalen SMP. Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2006:9) om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Avgift för provning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet ska enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen provningsnivå A eller B i 2 till 32 kap. miljöprövningsförordningen.

Vid överlåtelse av verksamheten till någon annan juridisk eller fysisk person, måste uppgift om detta lämnas till tillsynsmyndigheten (se 32 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd [1998:899]).

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga 1*.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har ordförande Mikaela Öster och miljösekreterare Lars Andersson deltagit. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Madelene Krantz Frid.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
2. Kungörelsedelgivning

Kopia till:

Naturvårdsverket (epost), registrator@naturvardsverket.se

Havs- och Vattenmyndigheten (epost), havochvatten@havochvatten.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Gnesta kommun (epost), - gnesta.kommun@gnesta.se

Länsstyrelsen i Södermanlands län (epost), - sodermanland@lansstyrelsen.se

Jordbruksverket (epost), - jordbruksverket@jordbruksverket.se

Trafikverket (epost), - trafikverket@trafikverket.se

alexander.roempke@hotmail.com

paula@aspetorp.se

Aktförvarare Kristina Karlsson Medborgarkontoret, Marieströmsgatan 3,
Strömmen, 646 80 Gnesta

Akten

Bilaga 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Om Ni är missnöjd med Miljöprövningsdelegationens beslut kan ni överklaga detta hos mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt.

Det gör Ni genom att i ett brev till mark- och miljödomstolen

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer) och
- redogör för dels varför Ni menar att Miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet ska ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger Ert personnummer eller organisationsnummer, samt postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Brevet ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen i Uppsala län och inte till mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av sidfoten på första sidan av beslutet.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev **inom tre veckor** från dagen för delgivningen av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Har Ni ytterligare frågor kan Ni kontakta Länsstyrelsen på e-post uppsala@lansstyrelsen.se eller telefonnummer 010-223 30 00. Ange beslutets diarienummer.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-07-04
meddelad i
Nacka

Mål nr M 1015-22

PARTER

Klagande

1. Paula Pönniäinen
Äspetorp Oppgården 1
646 96 Stjärnhov

2. Per Andersson
Adress som 1

Motparter

1. Länsstyrelsen i Södermanlands län
611 86 Nyköping

2. Samhällsbyggnadsnämnden i Gnesta kommun
Västra Storgatan 15
646 80 Gnesta

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 18 januari 2022 i ärende nr 551-2714-2021, se bilaga 1

SAKEN

Tillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheten Äspetorp 1:17 i Gnesta kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar miljöprövningsdelegationens beslut på så sätt att villkor 2 och 6 ges följande lydelse.

2. Lagring av flytgödsel ska ske i gödselbehållare med svämtäcke eller annat täckmaterial som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.

6. Spridning av organiska gödselmedel inom 100 meter från bostäder får inte ske Valborgsmässoafton, första maj, kristihimmelfärdshelgen

Dok.Id 765613

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 30
E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

(fyra dagar), nationaldagen, midsommarafton och midsommardagen.
Detta försiktighetsmått gäller inte om verksamhetsutövare och berörd
granne kommer överens om att spridning kan ske närmare än 100
meter. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det finns
särskilda skäl (delegation).

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Paula Pönniäinen och **Per Andersson** har överklagat miljöprövningsdelegationens beslut och yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra beslutet på följande sätt.

- Villkor 2 ska ges följande lydelse.

Lagring av flytgödsel ska ske i befintliga gödselbehållare med svämtäcke eller annat täckmaterial som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.

- Villkor 6 ska ges följande lydelse.

Spridning av organiska gödselmedel i närhet till bostäder, inom 100 m, får inte ske närmare i tiden än 24 timmar före eller under Valborgsmässoafton, första maj, Kristihimmelfärdshelgen, nationaldagen samt midsommarafton och midsommardagen. Detta försiktighetsmått gäller inte om verksamhetsutövare och berörd granne kommer överens om att spridning kan ske närmare än 100 m. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det finns särskilda skäl (delegation).

- Villkor 7 ska ges följande lydelse.

Markkartering ska göras minst en gång cirka vart femtonde år.

Till stöd för sitt överklagande har de anfört i huvudsak följande.

Villkor 2

Det står inte uttryckligen i varken förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket eller i Jordbruksverkets föreskrifter att ett fast eller flytande tak ska finnas på gödselbehållare. I villkor 2 ställs därmed högre krav än vad Jordbruksverket anser vara en godtagbar metod.

Den huvudsakliga källan till växtnäringsförlust vid lagring av gödsel är ammoniakavgång. När en gödselbehållare täcks hindras luftväxlingen ovanför gödselytan vilket i sin tur minskar ammoniakavgången till luften. Bäst och säkrast

effekt har olika tätslutande överbyggnader, såsom ett fast tak eller lock. Om taket eller locket byggs så att vinden tillåts röra sig in över gödselytan kan dock effekten halveras. Olika typer av flytande tak eller dukar ovanpå gödselytan kan bestå av till exempel cellplastblock eller lättklinkerkulor. Denna metod har begränsningar i och med att man bör lämna mer gödsel kvar i behållaren än vid annan täckning, för att undvika att få in täckmaterialet i gödselpumpen.

Förutom fasta tak eller överbyggnader finns naturliga eller biologiska flytande täckningar. Den vanligaste täckningen är svämtäcke som bildas spontant av flytgödsel. I behållare med svag svämtäckesbildning finns möjlighet att förbättra svämtäcket genom att tillföra hackad halm, fastgödsel, bark, torv eller ensilagerester ovanpå. Alla dessa biologiska alternativ är fullt möjliga att genomföra på båda gödselbrunnarna, och görs också vid behov.

De svämtäcken som finns är fullt tillräckliga utan att det behöver ställas högre krav på tak/täckning. Deras bostad är belägen i närheten av gödselbrunnarna (cirka 100 m) och lukten från dessa är mycket liten. Inga klagomål har heller inkommit från grannar om luktstörningar.

Eftersom flytgödseln sällan rörs om före spridning ligger det skyddande svämtäcket kvar inför påfyllning, som sker under svämtäcket. Att kräva en annan typ av täckning än svämtäcke är lämpligt när det gäller en öppen urinbrunn eller tunnare flytgödsel från andra djurslag, till exempel gris.

Kostnaden för en tätslutande täckning till den stora gödselbrunnen är enligt offert 465 000 kr exklusive kranbil och frakt. Utifrån detta beräknas att sådant tak till båda brunnarna kommer att kosta ca 850 000–900 000 kr. Om ett fast eller flytande tak måste installeras på grund av ett villkor i ett miljötillstånd kommer det även vara omöjligt att söka ett investeringsstöd för detta. Kostnaden för ett fast tak på de befintliga gödselbrunnarna måste ställas i relation till miljönyttan när det finns annan täckning som hindrar ammoniakavgång likvärdigt och som kostar betydligt mindre.

Villkor 6

Spridningstidpunkten för gödsel är av avgörande betydelse för hur stora spridningsförlusterna ska bli och hur miljöpåverkan därmed blir. Bästa tidpunkt för spridning är under våren, mulna och svala dagar och gärna före regn i växande gröda. Då tas mesta möjliga näring upp och ammoniakavgången blir minsta möjliga. Dessa spridningsdagar infaller oftast under slutet av mars och i april månad fram till början av maj. Vid planering för 2022 års spridning innebär den beslutade lydelsen av villkor 6 att minst sex dagar med mycket bra eller bra spridningstidpunkt inte blir tillgängliga.

Om restriktioner på spridning införs enligt villkor 6 kommer gödseln behöva spridas vid andra tidpunkter vilket kan komma att bli mindre gynnsamt både för grödan och miljön. Speciellt påskhelgen ligger ofta i den bästa spridningsperioden, men även Valborg samt nationaldagen är ofta lämpliga för spridning.

I tidigare beslut från Samhällsbyggnadsförvaltningen i Gnesta kommun står i villkor 6 inget om att påskhelgen undantas helt från spridning. I tidigare villkor gällde även att spridning inte fick ske under storhelger om det var 100 m till bostäder. Detta villkor var rimligt. Området som gödsel sprids på är stort och stor del av marken har inga eller få närboende. Spridning kan undvikas i områdena med många närboende. Det är orimligt att mark som inte stör allmänheten helt ska ha spridningsförbud under flera av årets lämpligaste spridningsdagar. De har god kontakt med närboende och under årens lopp har det inte inkommit klagomål från boende om lukt från gödselspridning. Ökningen av gödselspridning blir också marginell mot tidigare.

Om strikta restriktioner införs för flertal lämpliga spridningsdagar är villkor 9 i miljöprövningsdelegationens beslut svårt att uppfylla. Det är positivt att det i villkor 6 står att tillsynsmyndigheten kan medge undantag om det finns särskilda skäl. Detta kan dock bli förenat med administrativt arbete såväl för dem själva som för kommunens miljöinspektör. Vädret är inte lätt att förutse och i en bråd tid under våren är det inte lätt att hinna söka dispens för att hinna få svar och spridningstillstånd.

Villkor 7

Villkor 7 är till för att avgöra hur mycket organisk gödsel som får spridas på marken eftersom överskott av fosfor kan spridas till vattendrag och påverka miljön negativt. Dock behöver grödan fosfor som ett näringsämne och ett underskott kan ge en lägre skörd vilket varken är ekonomiskt eller resurseffektivt. Fosfor mäts vid markkartering så som ett mått på löslig mängd fosfor i marken, P-AL-värde. Detta värde klassas i sex olika klasser: I, II, III, IVA, IVB och V. Olika grödor har olika mycket behov av fosfor.

Oavsett tidigare markkartering eller odlingsförhållanden på en gård får idag alla gårdar med lantbruksdjur som söker miljötillstånd villkor om att markkartering ska ske vart tionde år. Det finns dock inget lagkrav på detta. Jordbruksverket har en *rekommendation* att markkartering bör ske som ett hjälpmedel i odlingen. En rekommendation som har blivit ett krav från myndigheterna finns anledning att ifrågasätta. Villkor och regler måste ställas i relation till miljönyttan och kostnaden för verksamhetsutövaren. Markkartering enligt dagens metoder är troligen inte ens ett tillräckligt bra sätt att visa överskottet av fosfor i marken.

På deras spridningsarealer är huvudparten av mark i P-AL-klass III eller lägre, dvs. P-AL-tal upp till åtta. All åkermark som brukas är markkarterad, både ägd och arrenderad, och delar av marken är markkarterad två gånger. Enligt deras växtodlingsrådgivare Richard Eriksson från Hushållningssällskapet är fosforklassen svår att förändra snabbt och speciellt att öka till de högsta klasserna, dvs. P-AL-klass IV och V.

Markkartering som de gjort med 15-års mellanrum (2005 och 2020) visar att av 40 markprover så hade 2 ökat två fosforklasser, 19 prover hade ökat en fosforklass, 14 prover hade oförändrad klass och 5 prover hade minskat fosforklass. Märkbart är att av de marker som låg i högre klass 2005 hade flertal minskat i klass till 2020. Detta visar att det inte är helt tillförlitligt att använda markkartering om man ska bestämma fosforklass på en mark och utifrån detta följa rekommendationer för gödsling.

Utifrån ovanstående bör markkartering göras minst var femtonde år. Detta ger en kostnadsbesparing på minst 35 000–40 000 kr för markprover och provtagningsarbete, utan att försämra gödslingsplanering eller att riskera att marken gödslas med för mycket fosfor.

Stöd till precisionsjordbruk finns inom förslagen till ettåriga miljö- och klimatersättningar för nya EU-stöd 2023–2027. Eftersom förslagen ännu inte är godkända av EU-kommissionen kan det enligt Jordbruksverket fortfarande bli ändringar. Markkartering ska finnas för att söka stöd för precisionsjordbruk. På Jordbruksverkets hemsida står det inte uttryckligen att markkartering ska ske vart tionde år. Markkartering gäller förutsatt att stöd för precisionsjordbruk söks i SAM-ansökan 2023. I dagsläget kan de inte veta om de nästa år eller senare år kommer att söka stödet.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har yttrat sig över överklagandet och anför i huvudsak följande.

Äspetorp Oppgården ligger strax utanför (cirka 1 km) tätorten Stjärnhov i Gnesta kommun, i ett område som är präglad av lantbruk men som också har en spridd bebyggelse. Djurhållningen på gården består främst av mjölkkor.

Villkor 2

Flytgödsel ska lagras under täckning för att minimera framför allt avgång av ammoniak till luft. Företaget kommer att separera bort fiberfraktionen i flytgödseln, och behöver därför visa att ett stabilt svämtäcke bildas och att det snabbt återskapas efter uttag av gödsel. Under förutsättning att ett stabilt svämtäcke bildas och återbildas på ett normalt sätt, motsvarande oseparatorad flytgödsel, kan ett stabilt svämtäcke accepteras. Bevisbördan ligger dock på företaget och om ett stabilt svämtäcke inte bildas tillräckligt snabbt måste företaget använda en annan täckningsmetod.

Villkor 6

Företaget ligger i ett område som är starkt dominerat av jordbruk och det kan därför betraktas som ortsvanligt med gödselspridning. Trots detta är det lämpligt att föreskriva om vissa begränsningar för spridningen. Att helt förbjuda spridning under så många dagar under våren som villkoret anger, kan dock på ett negativt sätt påverka möjligheten att utnyttja växtnäringen optimalt. Skyddsavstånd till bostäder och krav på snabb nedbrukning är andra krav som skulle kunna vara möjliga.

Villkor 7

Länsstyrelsen delar Miljöprövningsdelegationens mening om att markkartering bör ske vart tionde år. I nya regler för stöd för precisionsjordbruk från EU krävs markkartering minst vart tionde år.

DOMSKÄL

Villkor 2

Mot bakgrund av vad som anförts i överklagandet och vad som framgår av 5 a § i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:21) bedömer domstolen att det av Paula Pönniäinen och Per Andersson föreslagna villkoret är tillräckligt. Det finns dock inte anledning att begränsa villkoret till "befintliga" gödselbehållare och det bör därför formuleras på sätt som framgår av domslutet. I likhet med länsstyrelsen noterar domstolen att det åligger verksamhetsutövaren att tillse att gällande villkor följs, dvs. i detta fall att svämtäcket eller det täckmaterial som används fyller sin funktion.

Villkor 6

Syftet med villkoret är att skydda närboende från oönskad gödsellukt. Såsom villkoret enligt beslutet är formulerat gäller det hela den aktuella marken. Mot bakgrund av villkorets syfte finns det skäl att begränsa villkoret till att gälla inom 100 meter från bostäder, på sätt som begärts i överklagandet. Det bör också vara möjligt för verksamhetsutövaren och berörd granne att komma överens om att spridning kan ske närmare än 100 meter från bostad vid aktuella tillfällen.

Vad gäller frågan om vilka dagar som villkoret ska omfatta delar domstolen Paula Pönniäinens och Per Anderssons uppfattning att påskhelgen, pingstafton och pingstdagen bör utgå ur villkoret. Det kan därvid särskilt framhållas att påsken ofta infaller under en viktig spridningsperiod. Vad gäller återstående dagar finns det inte anledning att skärpa villkoret till att avse även 24 timmar före de olika dagarna. Eftersom det inte finns några lördagar och söndagar under de angivna perioderna som inte redan omfattas av villkoret kan skrivningen om att spridning inte får ske under dessa dagar utgå. Förtydligandet att kristihimmelfärdshelgen gäller alla fyra dagarna bör dock kvarstå.

Villkor 6 ska alltså ändras och formuleras i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Villkor 7

Domstolen konstaterar att Paula Pönniäinen och Per Andersson endast har överklagat tidsintervallet för markkarteringen och inte kravet på att sådan ska utföras i och för sig. I villkor 8 föreskrivs att spridning av gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödselplan grundad på bl.a. aktuell markkartering. Domstolen anser i likhet med miljöprövningsdelegationen att en markkartering för att vara aktuell och fylla sin funktion inte bör vara äldre än tio år. Vad Paula Pönniäinen och Per Andersson anfört i frågan föranleder inte annan bedömning. Överklagandet såvitt avser villkor 7 ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 25 juli 2022. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Christina Odén

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Christina Odén. Föredragande har varit tingsnotarien Carolina Fredin Haslum

Beräkning av djurenheter Äspetorp Mjolk

Efter utökning från 445 djurenheter till 488 djurenheter:

Djurslag	Antal djur	DE
Kor, inkl 1 mån kalv**	390	390
Kvigor > 6 mån	195	65
Kvigor 1 mån - 6 mån	195	33
SUMMA		488

1 djurenhet =

- * 1 ko eller sinko
- * 3 kvigor äldre än 6 månader
- * 6 kvigor mellan 1 mån och 6 mån

Förändring av antal djur:

Djurslag	2020	2022	2025
Mjölkkor	300	365	390
Äldre kvigor > 6 mån	188	188	195
Kalvar 1 - 6 mån	50	50	195

Energiberäkning biogasproduktion Äspetorp Mjolk

Årlig produktion

Substrat	Mängd	Ts-halt	Rågas	MWh
	ton	%	m3	per år
Nötflytgödsel	18000	10%	552947	3142
Djupströ nöt	1000	30%	598	598
Summa	19000	11,3	658211	3741

Beräkningsunderlag från Rådgivningsbrev Biogasmodul 2, av Johan Benjaminsson, Gasefuels

Beräkna spridningsareal och lagringsbehov

Summering

Summering

Djur	Gödelslag	Lagringstid	Antal	Gödelsmängd (m³/år)	Fosformängd (kg/år)	Kvävemängd (kg/år)
Mjölkkö, 10 000 kg mjölk/år	Flytgödsel	8	390	7683	6435	49920
Kviga/stut äldre än 1 år	Flytgödsel	8	195	1346	1560	8580
Kviga/stut yngre än 1 år	Djupströgödsel	8	195	878	605	0
Summa				9906	8600	58500

Resultat

Beräknade gödelsmängder

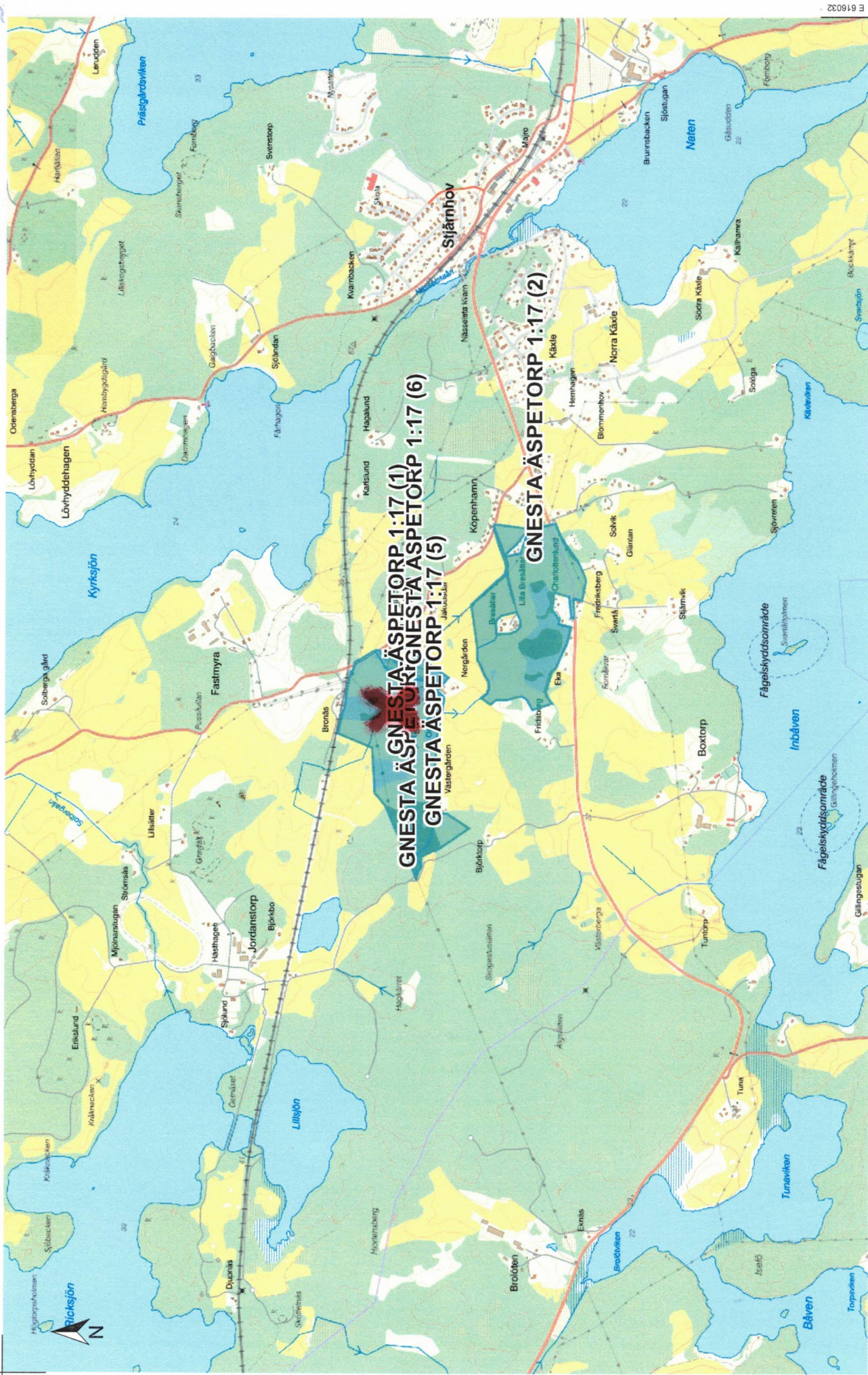
Behov av spridningsareal

Gödelsyp	m³	kg fosfor/m³	Namn	Hektar
Flytgödsel	10018,5	0,5	Utifrån 22 kg P/ha	390,9
Djupströgödsel	877,5	0,5	Utifrån 170 kg N/ha	344,1

Observera

N 6552929

E 610043

Skala 1:21 700, SWEREF 99 TM, RH 2000.

$x = \text{"ASPETORP"}$

LANTMÄTERIET

N 6549088

ÄSPETORP MJÖLK

Bilaga 7 – Samrådsunderlag 2024

Biogas

Gödselbrunn 5000 m³

Gödselbrunnar 2500 + 5000 m³

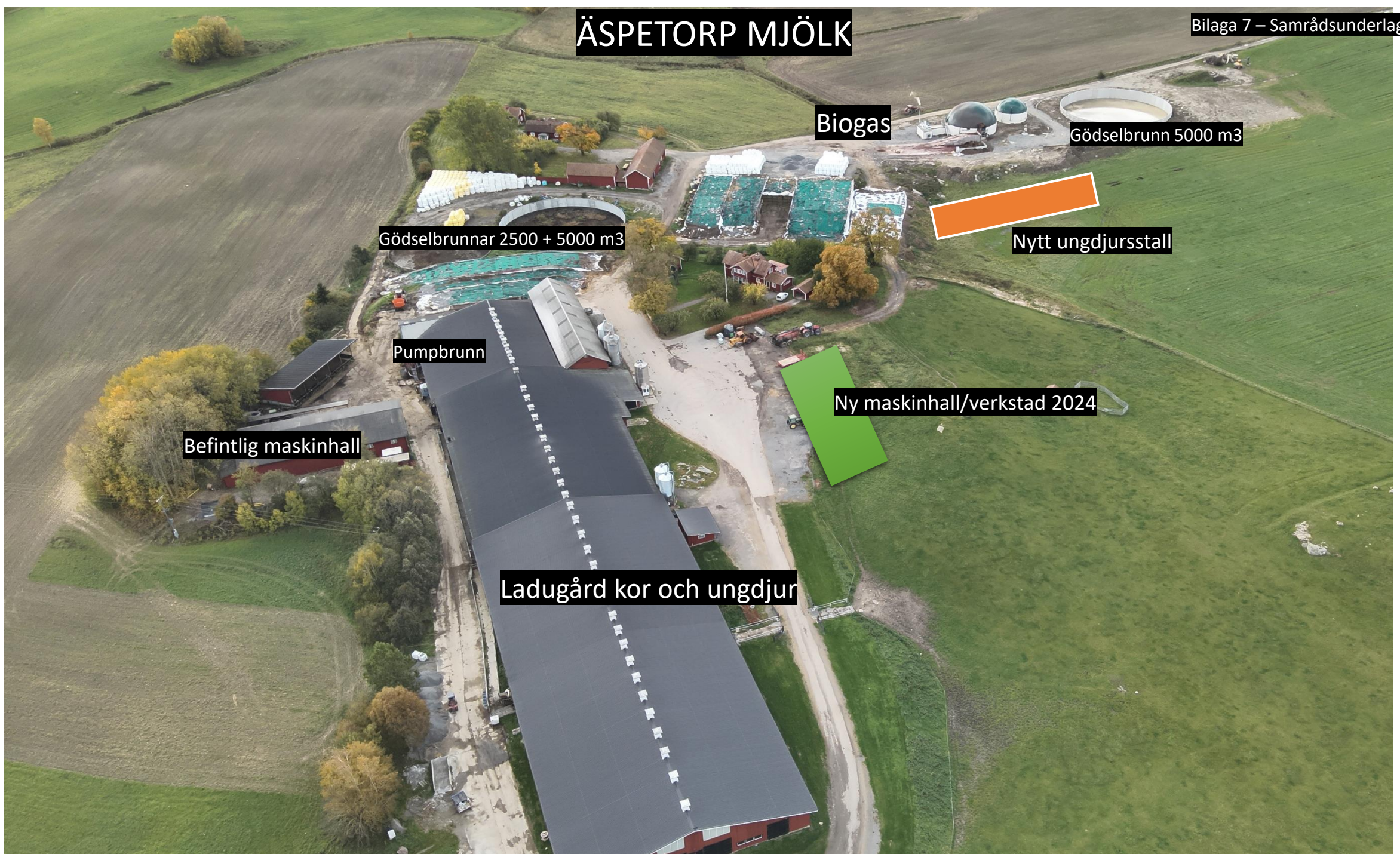
Nytt ungdjursstall

Pumpbrunn

Ny maskinhall/verkstad 2024

Befintlig maskinhall

Ladugård kor och ungdjur

Miljö- och energidepartementet
Johan Fallenius
m.registrator@regeringskansliet.se
johan.fallenius@regeringskansliet.se

Yttrande

"Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning".

Hushållningssällskapet har som enda oberoende organisation under flera år arbetat med utvecklingen avseende gårdsbaserad biogas. Därför vill vi yttra oss i frågan avseende förändring av tillståndsgrens för gårdsbaserad biogas i Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget "Prövning av miljöfarliga verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning". Yttrandet har skrivits av Karin Ahlberg Eliasson och Sara Bergström-Nilsson, energi och miljørådgivare vid Hushållningssällskapet.

Sammanfattning

Hushållningssällskapet anser att det är viktigt att tillståndsgrensen för gårdsbaserad biogasproduktion höjs. Genom detta minskar den ekonomiska och administrativa belastningen på biogasproduktionen genom att fler biogasanläggningar blir anmälningspliktiga istället för tillståndspliktiga. En höjning av gränsen för tillstånd skulle göra det enklare för fler lantbruksföretag att satsa på biogasproduktion.

Hushållningssällskapet föreslår att:

1. gränsen för när gödselbaserad biogasproduktion ska tillståndsprövas höjs till 7 800 MWh biogas per år
2. Biogasanläggningar som endast avser röta substrat som redan finns eller hanteras på gården ska inte behöva söka tillstånd för sin biogasanläggning. Denna anläggning ses endast som ett mellansteg i gödselhanteringen och prövas i samband med prövning av djurhållningen.

Utveckling av synpunkterna

Flera gårdar rötar huvudsakligen den gödsel som uppstår på den egna gården. Att röta gödseln som redan hanteras på gården blir således endast som ett mindre mellansteg, innan gödseln hamnar i lagringsbrunn inför spridning i fält. Skillnaden i antalet transporter, risken för lukt mm är i dessa fall obefintlig. För anläggningar som uteslutande rötar produkter som redan tidigare fanns på gården eller i dess närhet (grödor, foderrester mm) blir skillnaden i miljöpåverkan endast positiv, och Hushållningssällskapet anser därför att biogasanläggningar inte behöver en separat prövning, utan att denna kan ske i samband när djurhållningen prövas. På så sätt får företagaren en tillsynsavgift mindre, och för vissa företagare innebär detta en minskad avgift med ca 15-18 000 kr/år.

I projektet "Utvärdering av gårdsbaserad biogasproduktion" framkom att kostnaden för tillsyn och tillståndsprövningen varierade kraftigt över landet samt att kostnaden för myndighetsrelaterade frågor varierade från 0 till ca 57 000 kronor per år (i denna summa inkluderades tillsynsavgifter olika myndigheter samt del av kostnad för att upprätta en ansökan och MKB). Om fler anläggningar skulle vara anmälningspliktiga istället för tillståndspliktiga skulle det minska den ekonomiska och mentala påfrestningen för företagen. Genom att höja gränsen till 7 800 MWh biogas får de svenska biogasproducenterna samma gräns för tillstånd som de tyska biogasproducenterna har (Luostarinen, 2013). Hushållningssällskapet anser att det är viktigt att produktionsförutsättningarna i Sverige är så likartade som möjligt jämfört med andra länder, speciellt med tanke på att våra gasnät är sammankopplade och att det därmed blir lätt att importera biogas om produktionskostnaderna och förutsättningarna är mer gynnsamma där än i Sverige.

Till detta yttrande bifogas slutrapport från projekt "Utvärdering av biogasanläggningar på gårdsnivå", rapport "Avgifter och villkor för gårdsbaserade biogasanläggningar" från samma projekt samt rapport "Energy Potential of Manure in the Baltic Sea Region: Biogas Potential & Incentives and Barriers for Implementation".

Länghem 2016-01-28

Karin Ahlberg-Eliasson
Energirådgivare

Sara Bergström-Nilsson
Miljörådgivare

Från Jordbruksverkets hemsida, <https://jordbruksverket.se/djur/lantbruksdjur-och-hastar/notkreatur/skotsel-och-stallmiljo#h-Miljotillstandforstordjurhallning>

+ Det här bör ingå i en tillståndsprövning eller anmälan av en djurhållande verksamhet:

Det är djurhållningen som är tillstånds- eller anmälningspliktig, och inte växtodlingen. När du anmäler din verksamhet eller söker tillstånd är det djurhållningens påverkan på miljön och närområdet som du ska beskriva. De delar som vi bedömer ingår i djurhållningen är djurstallarna samt lagringsutrymmen för foder och gödsel. Exempelvis bör du beskriva lukt och buller från djurstallarna, foderhanteringen och gödsellagringen samt transporter till och från dessa platser.

Vill du veta mer om vad som ska ingå i din anmälan bör du kontakta din kommun. Ska du söka tillstånd hittar du mer information om vad som ska ingå i ansökan på länsstyrelsens webbplats.